

Konference: NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ. Architektura a interiéry dvacátého století v uměleckém a politickém kontextu

Moravská galerie v Brně

Přednáškový sál Uměleckoprůmyslového muzea MG, Husova 14, Brno

21. dubna 2010 – 24. dubna 2010

zahájení 21. dubna 2010 v 10 hodin

Moravská galerie v Brně uspořádala mezinárodní konferenci *NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ* s podtitulem *Architektura a interiéry dvacátého století v uměleckém a politickém kontextu*. Pro přihlášené byly připraveny dvoudenní panely přednášek významných odborníků — kurátorů muzeí, historiků, architektů, designérů a teoretiků z evropských zemí, ale i z USA a Jižní Ameriky, doplněné o prezentace a videoprojekce.

Účastníci konference zaměřili i do terénu. Součástí konference byly exkurze po významných architektonických památkách v Brně, jakými jsou vlastní vila Dušana Jurkoviče, památník Leoše Janáčka a Vila Tugendhat. Dále se účastníci měli možnost podívat do města Tomáše Bati — Zlína, navštívit jedno z vrcholných děl architekta Adolfa Loose Müllerova vilu v Praze i Rodný dům Josefa Hoffmanna v Brtnici u Jihlavy a mnohé další významné architektonické památky.

Spolupořadatelem konference byl ICOM-ICDAD – Mezinárodní odborná komise pro užité umění a design a ICOM-DEMIST Mezinárodní komise pro muzea v historických domech. při Mezinárodní radě muzeí ICOM. Na jejím uspořádání se zásadní měrou podílí také Český výbor ICOM.

„Hlavním tématem konference NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ bylo zkoumání středoevropské architektury a jejího vztahu k architektuře vídeňské, pařížské, londýnské a dalším. Vybrali jsme proto ukázkové příklady, jakými jsou například Rodný dům Josefa Hoffmanna, Jurkovičovu vilu či vilu Adolfa Bauera od architekta Josefa Gočára v Libodřicích, na kterých můžeme srovnávat působení národního a mezinárodního stylu, jak je upřednostnili či vytvářeli jejich majitelé. Dotkneme se tedy ukázek obytných prostor, ale i zahrad typických pro západní, severní a střední Evropu, například švýcarských, finských, slovenských, maďarských, ale i indických či brazilských, doplněných o pohledy na moravské stavby.“

Martina Straková
kurátorka MG a odborný garant konference

*„Na konferenci, která je určena všem zájemcům z řad odborných pracovníků, kurátorů, pedagogů a studentů vysokých škol, ale i historiků, designérů, teoretiků umění či novinářů, přednášely takové špičky ve svých oborech, jakými jsou například historik architektury a ředitel Institutu dějin umění Slovenské akademie věd **Damjan Prelovšek**, dále pedagog Vídeňské univerzity, prezident ICOM-ICDAD a autor řady výstav a publikací o vídeňské moderně, **Josefu Hoffmannovi** a **Adolfu Loosovi** **Rainald Franz** či viceprezidentka společnosti památkové péče **Western Pennsylvania Conservancy** a ředitelka muzea **Fallingwater** **Lynda S. Waggoner** a další.“*

Kateřina Tlachová
zástupkyně ředitele MG

VÝBĚR Z PŘEDNÁŠEJÍCÍCH NA KONFERENCI NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ

Rainald Franz, MA, Ph.D., — *Kultivovaný lidový styl. Josef Hoffmann a vila Otto Primavesiho v Koutech nad Desnou*

Zástupce ředitele knihovny a tištěných sbírek MAK – rakouského Muzea užitého a současného umění ve Vídni. Je autorem řady výstav a publikací o Vídeňské moderně, Josefu Hoffmannovi, Gottfriedu Semperovi, Adolfu Loosovi. Působí na vídeňské univerzitě a Univerzitě užitého umění ve Vídni. Zabývá se historií ornamentu. Od roku 2007 zastává funkci předsedy ICOM-ICDAD.

Daniela U. Ball — *Národní a internacionální aspekty ve švýcarské architektuře 20.století: Souznění vlastní kultury demokratické společnosti*

Ředitelka historického muzea Burg Zug ve Švýcarsku. Je doktorkou v oboru historie a přes dvacet let se zabývá muzei vytvořenými z historických domů. Svůj výzkum zaměřuje především na období reformního hnutí, zejména pak architekturu a dekorativní umění v letech 1850 až 1945. Její zájem ale zahrnuje také dekorativní umění, hlavně keramiku a výrobky ze stříbra všech historických období. Od roku 2000 je členkou výboru ICOM-DEMIST a od roku 2005 předsedkyní mezinárodního výboru ICOM pro Muzea v historických domech, DEMIST.

Damjan Prelovšek — *Národní a mezinárodní v tvorbě Josipa Plečnika*

Historik architektury, ředitel Institutu dějin umění Slovinské akademie věd, ředitelství pro kulturní dědictví Ministerstva kultury Slovinské republiky. Je členem Evropské akademie věd a umění. Zabývá se především dějinami slovinské architektury a umění nového věku, zvláště dílem architekta Josipa Plečnika. V letech 1998–2002 působil jako velvyslanec Republiky Slovinsko v České republice.

Natascha Drabbe — *Nový život pro domy avantgardních architektů*

V Amsterdamu žijící Natascha Drabbe je nezávislá historička architektury, publicistka a konzultantka, jejímž současným zájmem je především moderní tvorba. V práci „Forma podle vize“ popisuje dvě desetiletí tvorby architektonického studia Brandes en Meurs, zabývá se průmyslovým designem a mění se rolí designérů v globalizujícím se světě. Nevyhýbá se ale ani starším tvůrcům, o čemž přesvědčuje jako zakladatelka a prezidentka Nadace Marta van Schijndela, jejímž cílem je uchovat odkaz slavného architekta a designéra.

Lynda S. Waggoner — *Fallingwater: Reakce Franka Lloyda Wrighta na mezinárodní styl*

Lynda S. Waggoner, viceprezidentka společnosti památkové péče Western Pennsylvania Conservancy a ředitelka muzea Fallingwater, je spojena s mistrovským dílem Franka Lloyda Wrighta od chvíle, kdy zde jako středoškolačka prováděla turisty. V současné době je všeobecně považována za jednu z největších odbornic na dům. Je držitelkou řady ocenění včetně „Wright Spirit Award“ udělovaného společností Frank Lloyd Wright Building Conservancy za zásluhy o záchranu Wrightových budov. Dále je nositelkou Zlaté medaile Americké společnosti architektů (Pittsburgh) a čestnou přednášející Frick Fine Arts School of Art History and Architectural Studies pittsburghské univerzity. Přednáší na mnoha místech včetně Getty Museum v Los Angeles a v National Building Museum ve Washingtonu.

VÝBĚR Z EXKURZÍ

Jurkovičova vila

Vzorové bydlení moderního Slovana. Dne 26. srpna 1906 byla v Brně otevřena výstava moderního bydlení. Místem konání byla právě dokončená vlastní vila architekta Dušana Jurkoviče, která byla zároveň hlavním exponátem výstavy. Jurkovič usiloval o pozvednutí kultury bydlení, prosazení moderního typu vilové stavby se schodišťovou halou, tak jak ho znal z příkladů britské architektury uplatňované ve střední Evropě spíše v německy mluvících kruzích klientů. Rodinná vila v současnosti prochází obnovou a proměnou na muzeum. <http://www.moravska-galerie.cz/>

„Nová slovanská metropole“ lázně Luhačovice

Posilování slovanského národního ducha na konci 19. století v Rakousko-Uhersku přineslo zvýšení národnostně laděných aktivit. Jedním z projevů byla snaha po integraci s dalšími Slovany mimo monarchii. Místem setkávání a rozvoje slovanského kulturního života se měly stát lázně Luhačovice. Specifického ducha jim vtiskl v letech 1901—1903 architekt Dušan Jurkovič. Inspirován zejména středoevropskými slovanskými uměleckými motivy vytvořil specifickou architekturu, která je jedním z projevů národnostních hnutí, jež můžeme sledovat v Maďarsku, Finsku a jinde v Evropě. www.lazneluhaovice.cz

Nejkrásnější dům. Müllerova vila architekta v Praze

Postavená v letech 1928—1930 patří k vrcholným dílům architekta Adolfa Loose, kterého si i sám

architekt neobyčejně cenil. Právě zde dokázal nejlépe realizovat svou unikátní myšlenku tzv. Raumplanu, tedy konstruování domu jako jediného kontinuálního prostoru. Kvalita architektonické koncepce a vnitřního, ve značném poměru původního, vybavení je jedinečná.

*Uspořádání konference umožnila finanční podpora z grantového programu **EU Culture 2007–2013** v rámci projektu *Architektura a interiérový design ve střední Evropě na počátku 20. století. Josef Hoffmann a Dušan Jurkovič*. Jedná se o společný projekt Moravské galerie v Brně, MAK—Rakouského muzea užitého a současného umění ve Vídni, Slovenské národní galerie v Bratislavě a **ICOM–ICDAD** (Mezinárodní rada muzeí — Komise pro užité umění a design) a **ICOM-DEMHIST** (Mezinárodní rada muzeí - Komise pro muzea v historických domech).*